

Zienswijze op de herijking van landelijke Natura 2000 doelen

Met deze zienswijze willen wij reageren op het voorstel voor de vernieuwde landelijke doelen voor habitattypen en soorten die met het Natura 2000-netwerk worden beschermd. Wij maken ons zorgen dat het huidige voorstel onvoldoende bijdraagt aan natuurherstel en instandhouding van kwetsbare soorten. Dat lichten wij toe aan de hand van 5 constatering en we geven advies hoe het voorstel kan worden verbeterd, zodat het recht doet aan de Vogel- en Habitatrichtlijn en Natuurherstelverordening.

1. Focus op minimale naleving ondermijnt doel van Natura 2000

In het huidige voorstel lijkt het uitgangspunt dat moet worden voldaan aan lagere doelen voor de soorten en habitattypen, terwijl het uitgangspunt moet zijn om te komen tot robuuste bescherming en herstel. Door te kiezen voor het laagste ambitieniveau kan geen ecologische zekerheid worden opgebouwd en is het beleid juridisch en ecologisch kwetsbaar.

2. Verslechterende staat van natuur vereist juist versterking, geen versoepeling

Veel Natura 2000-gebieden bevinden zich in een matige tot slechte staat van instandhouding. Onder dergelijke omstandigheden is het juridisch niet toegestaan om instandhoudingsdoelen te verlagen of versoepelen. In plaats van afzwakking moet de focus liggen op versterking van het herstelbeleid en op het behalen van ecologische resultaten.

3. Extra inzet is vereist om kwetsbare soorten te beschermen

Het accepteren van blijvende achteruitgang bij bedreigde soorten en habitattypen door het formuleren van lage doelen is strijdig met de verplichting om deze soorten actief te beschermen. Juist bij de meest kwetsbare soorten is extra inzet vereist. Voor meerdere soorten zijn bovendien nog geen landelijke doelen geformuleerd, terwijl daar ook herstelverplichtingen voor gelden.

4. Gebruik van gemiddelden leidt tot schijnzekerheid

Langjarige gemiddelden van populatietrends worden in het voorstel gebruikt om de huidige staat van instandhouding te beoordelen, terwijl recente, sterke achteruitgang van soorten daardoor buiten beeld blijft. Dit geeft een vertekend beeld van de werkelijke ecologische situatie.

5. Afwijking van wetenschappelijke adviezen vraagt om transparantie

Op diverse onderdelen wijken de conceptdoelen af van de wetenschappelijke adviezen. Het is essentieel dat deze keuzes transparant worden gemotiveerd, zodat het beleid juridisch houdbaar blijft en op maatschappelijk draagvlak kan rekenen.

Aanbevelingen voor verbetering

Wij pleiten voor:

- Het aanscherpen van de landelijke doelen door de bovengrens van wetenschappelijke adviezen als uitgangspunt te nemen.
- Het in lijn brengen van het voorstel met de verplichtingen uit de Natuurherstelverordening en instandhoudingscondities uit de Vogel- en Habitatrichtlijn.
- Het alsnog formuleren van doelen voor soorten waarvoor nu nog niets is opgenomen, waaronder bijlage IV-soorten, recent gevestigde soorten en soorten buiten Natura 2000 (zoals stadsvogels en boerenlandvogels).
- Een realistische benadering van de populatietrends om de dramatische afnames van veel soorten mee te laten wegen bij de ontwikkeling van beleid en maatregelen.